

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА
у Львові.

III
П-12526
1935-1-16

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА
ІМЕНІ
ШЕВЧЕНКА
У ЛЬВОВІ.

Ч. 27610 / XVI.

III

n-12.526

1935-116

08

СВІТ ДИТИНИ

АЛЬМАНАХ ДЛЯ ДІТЕЙ

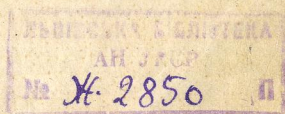
РІЧНИК XVI.

Роз. 210-4/1957

27610

Львів
Накладня Михайла Таранька
1935.

Зміст XVI річника:

1. Вірші.

Благуш Матій:

Зимові радощі 115.

Богданко:

Ой, спи сину 443.

Борозенко Федь:

Фірмани 96.

Вільшенко Ярослав:

Батько й син 254.

Бородач 357.

Будяччя 353.

Господар 352.

Де є пташник 380.

Дарця-ласунка 448.

Курятка 405.

Пригоди з конем 369.

Святий Миколай їде 481.

Славцьо на грибах 402.

Хто дістане кишку 26.

Вуйко Тонцьо (Антін Лотоцький):

Він знає коли 121.

Добре вияснив 348.

Змучення 504.

Канарки і жовтачка 479.

Нелегке завдання 25.

Таки так 24.

То мій тато 57.

Хитра Леся 109.

Чи ми ще нові 462.

Ще зелена 94.

Вуйко Только:

В маляря 412.

Китичка для мамці 374.

Неfortunний риболов 464.

Парасоль воздухоплавом 398.

Чи щадиш 420.

Вурета Марійка:

В лісочку 11.

Глібів Леонід:

Веснянка 270.

Головінська Марійка:

Краса киця 143.

Горбачева Лідія:

Мати Можа на степах 140.

Далекий Остап:

Риболови 378.

Денисенко Ніна:

Туга за Україною 76.

Якби я мав крила 151.

Завадович Роман:

Веснянка 259.

Діждалися 211.

Зайчиків нічліг 174.

Поворот царівни 228.

Птиць й діти 33.

Ранішні пташки 299.

Розмова Галі з квіткою 10

Сон про Мороза 161.

Срібна квітка 164.

Ігорків Юра:

Лесько Шишка 92.

Нові совги 110.

Калинець Сильвестер:

Циганська штука 430.

Конопнічка Марія:

Наш коник 30.

Король Степан:

Вже минулись ті сніги 208.

Данко = зух 347.

Славця в дорозі 32.

То вже весна 276.

Кумка Михайло:

Артист 366.

Батько винен 58.

Важне питання 306.

Знає чому 119.

Короткозорий 467.

Малий філософ 384.

На що нарікає малий Федько 95.

Страшний сон 23.

Трафіла коса на камінь 29.

Курдидик Анатоль:

Дядько = риболов 353.

Івасева кара 342.

Жабячий концерт 393.

Кіці на вакаціях 337.

Немила пригода 469.

Пращання зі школою 321.
Сінокоси 414.

Лепкий Богдан:
Веснянка 225.
Тарасова могила 193.

Магир Микита:
Дні тижня 90.
Осінь наступає 71.

Манджура І.:
Рідна мати 272.

Манина М.:
Горить козин домок 80.
Кізлик 311.
Котик і кізлик 12.
Ой, ти, котику малий 128.
Як унадився Мурлика 61.

Майков А.:
Мати й діти 264.

Монар Ст.:
В морозну нічку 147.

Наріжна Ірина:
Літом у садку 329.
Перший сніг 483.

Олійник Б.:
Забілів горбок 112.

Орлина Олеся:
Жовтень 57.
Керманич 315.

Петрів Мирослав:
Ластівочки відлітають 40.
Над Дністром 6.

Пеліх Теодор:
Моя книжечка 500.
Поклін Маркіянові 449.

Пришляк Ждан:
Чим я хочу бути 333.

Підгірянкa Марійка:
Бабине літо 432.
З кінцем вакацій 392.
Зимові кличі 503.
На годині географії 460.
Осінна пісня 445.

Підгірський Олег:
Бажання в мамин день 274.
Великодня втіха 257.
Гей, до школи 1.
Два страшки 28.
Зимова царівна 490.
Котеня 15.
Лекція музики 300.
Материнська любов 277.
Материнські скарги 281.
Наш півець 56.
Нефортунні ловці 312.

Пісня про неньку 280.
При груди 286.
Строгий дядько 83.
Ягілька з хороводом 285.

Самочернова М. В.:
А я снігу не боюся 181.

Тувім Юліан:
Азбука 348.
Мороз 215.
Пташині сплетні 241.

Ф. М. П.:
Зима під вікном 148.

Хронович Володимир:
Розпустила заметіль 186.

Цукорник О.:
Весняні радощі 238.
Здійснений сон 415.
Жаль йому лишити 123.
Лінивий Гриць 423.
Наука це ніяка мука 385.
Нові втіхи 139.
Пригода котика Мурка 363.
Тату, вишліть передплату 160.
Чому добре співали 349.
Що це є 157.

Черкавська М.:
Зима їде 97.

Черкасенко Спіридон:
Наша твердина 245.

Чернявський М.:
Вернулась весна 286.

2. Байки й казки.

Білецька Т.:
Цар - Жар і цар - Мороз 204.

Вайскірх Іванна:
Три музики 393.

Вільшенко Ярослав:
Вуж і жаба 304.

Гоппе Ванда:
Про слона Мару 112, 149.

Зортерова Август:
Дві неслухняні вивірки 439.

Король Степан:
Казка про громи і дерева 299.

Л. Павло:
Казка про Якова Фасольку 49.
Казка про Юра та Ладу 259.

Левенштайн Г.:
Африканські подорожні 20, 47, 84.

Мадер Прися:
Малий Побігайко 234.

Реднер М.:
Пригоди котика Мурця 309.

Середа Михайло:
Мудрий бонза 81.

Ферстер-Фрайнд Марія:
Чаренко - Горбунік 473.

Цукорник О.:
Як то Корок - Шпилька шукав
ключа 383.

Чертенко - Костецька Катря:
Ангелик 409.

Байки і казки без поданих авторів.

Два брати 345.
Княгиня Туга 302.
Пастор і паламар 445.

3. Оповідання.

Блажкевич Іванна:
Добре придумала 421.

Бурак Степан:
Хитрий циганчук 59.

Далекий Остап:
Дзвонарик Микола 385.
Катруся 452.

Завадович Роман:
Мандрівки Петруся Пиріжка: 36,
71, 98.
Снігові друзі 193.

Зайдель Гайнріх:
У собачій буді 340.

Коковський Франц:
Відлітають сірим шнурком 65.
Як Левцьо сплював заяця 161, 211.

Король Степан:
Наш коваль 13.
Славця буде кравчиною 456, 465.
Чому барани били хлопців 370.

Левик Степан:
Хто підняв його матір 274.

Лотоцький Антін:
Двацять четверта казка дідуса
Тараса 333.
Двацятьп'ята казка дід. Тараса 460.
Діти на престолі 243.
До дому на Різдваїні свята 152.
Лист від св. Миколая 481.
Малий Балілля 471.
Ось так треба 44.
Оленка Кекропульос 329.
Василькова воєнна пригода 290.
Великий день 49.
Туга за казкою 321.
Пригода княжни Евфрозини 2.
Що довідався Петрусь від татка
про світову війну 91.

Як повстало місто Ярослав 182.
Як Михась навчив батька грамо-
ти 481.

Магир Микита:
Наука не пішла в ліс 246.

Марко Михайло:
Будемо щадити 417.

Носувець Павло:
Вугіль 282.
Записки школярки з Полісся 338,
367, 403, 429, 468.
Марина 304.
Павлусь - пасічник 399.
У школі по святях 144.

Орлина Олеся:
Пиргова перемога 17.

Петрів Мирослав:
Ангелики і Ганя 58.
Івась шукає щастя 11.
Михась і Петруньо 241.

Підгірський Олег:
Ворога можна змилити 218.
Із шоденника Славка Вірного: 33,
87, 110, 141, 178, 209, 238, 271, 307.
Зайчик на стіні 117.
Мати найвідважніша 257.
Орисина курочка 225.
Памятний Свят - Вечір 129.
Петрусьові чоботи 176.

Підтарбій Софія:
Як ми давали виставу 170.

Соловей Григорій:
Пташиний захист 138.

Тургенев Іван:
Перепілочка 377.

Хомин Михась:
Як я учився рідної мови 494.

Яремський Іван:
Добрі діти 431.

Оповідання без поданих авторів:

Вісти з малого Попо 343,
Івась Горобець 348.
Моя мама 273.
Як бараболі стали книжечками 43.
Як славоко став Робінзоном 354.

4. Научні статейки.

Богданко:
Українська мова та її говірки: 22,
55, 108.

Гриневич-Ританович Дарія:
В царстві Краплини Води 188, 215,
248.

Кумка Михайло :

Шкільне життя укр. дітей в Канаді: 375, 406, 436.

Лакуста Святослав :

Звідки взялися олівці 60.

Лотоцький Антін :

Абісинія й абісинці 501.

Таранько Михайло :

На малини 364.

5. Сценічні вистави.

Богданко :

»Св. Миколай межи школярами« 102.

Горбачева Лідія :

»День Мами« 265.

»Чари Різдвяної Ночі« 132.

Король Степан :

»Пригода, до розуму дорога« 390.

»Тарас-сирота« 199.

»Шкільна наука, не мука« 7, 41, 76.

Лотоцький Антін :

»Вітаймо нашу неньку« 278.

»Дарця ласунка« 229.

»Зенко-елегант« 294.

»Ватажок опришків« 325.

»Славкові нерви« 456.

Леонтович Роман :

Свято - Миколаївська ніч 484.

Мерчук Петро :

»Дух у тарাপатах« 358.

Поміч св. Миколая 497.

Підгірянкa Марійка :

»Заки Дарка піде до школи« 424.

Цинкаловський Олександр :

»Зачарована цвітка« 165.

6. Пісні і ноти.

Гора 187.

Журавлі 69.

Кізлик 402.

Лю і Ісусику 156.

Літний ранок 16.

Мороз 137.

Наша Мати 271.

Ой, щож то за пух 123.

Осінь 435.

Ой, під гаєм 191, 208.

Пісня дітей про маму 339.

Пісня школярика 381.

Праця 303.

Смерть вояка 455.

Стрільчик 107.

Там, у Вифлеємі 129.

7. Забави та ігри.

Вправи шабелями: 220, 252, 287, 317.

Весняна ігра: 233, 288.

Ганусин цвітник 314.

Курочка-журочка 223.

Літак 351.

Літаюче перо 27.

Німі й глухі 124.

Птича родина 379.

Телефон 125.

Тиха жмурка 286.

8. Всячина.

Безплатна їзда залізницями в Польщі 116.

Ваші ровесниці з Абісинії 479.

Вертеп в українській школі у Франції 169.

Водопровід без рур 478.

Город »Плісниськ« 415.

Гра слів 128.

Галерія дитячих гуртків 93.

Географічна льотерія 31.

День ощадности 441.

Десять заповідий читачам книжки 35.

Діти з української захоронки 27.

Діти на поштових значках 378.

Діти укр. школи у Везін - Шалет 463.

Дитяча торговельна школа у Ліверпулі 31.

Заняття для маленьких рук 447.

Забави в »Питання і Відповіді« 24.

Звірята, що сплять усе літо 370.

Інтересні руханкові ділання 316.

Картини зі »Світикового Альбому«: 63, 86, 120, 146, 155, 175, 203, 284, 409, 444, 472, 496.

Кожний може стати рисівником 245.

Коробка на нитки 180.

Королевич журналстом 228.

Летунський турнір »Чалендж« 109.

Малий філітелст 96.

Мова звірят 125.

Міст із сірників 9.

М'ясо з бавовни 311.

Навчання географії з літака 79.

Назви різних володарів 31.

Нарисуйте Чарлі Чапліна 48.

Назва Бога в різних народів 123.

Найбільший водопад на світі 446.

Нові острови виринають з води 121.

Новітні Мати-Спартанка 285.

Передким утікає мишка 30.

Пошана родичів 303.

Правдива дитяча газета 256.

Прикриси на ялинку 158.

Птахи будяться в означеному часі 293.

Світик на виставі в Шікаго 349.

Сміховинки: 6, 16, 32, 54, 57, 59, 70, 123, 177, 186, 187, 208, 247, 286, 308, 428.

Смерть славного ковбоя Тома Мікса 95.

Століття Андерзенових казок 411.

Століття будівника доріг 120.

Страховинний звір 242.

Україн. Бібліотека в Парижі 318.

Укр. колядники в Братіславі 222.

Хлопчик математик 62.

Цікаві відомости: 25, 54, 90, 124, 246, 316.

Цікава дата 448.

Цікаві питання: 26, 64, 126.

Цікаві штуки й дотепи: 21, 480.

Чарівник-Ромко: 191, 224, 255, 288, 318, 381, 413, 448, 480, 504.

Чорний дощ в Буенос Айрес 94.

Чотиристаліття відкриття Канади 126.

Штучка з сірником 29.

Щаслива мати 276.

Що можна зробити з квадрату і кола: 127, 151.

Що можна зробити з трикутника і кола 19.

Що читати: 320, 416.

Ювілей Панамського Каналу 119.

Яку горяч видержує рослина 300.

Як зміна протинки врятувала людину 470.

Як зростала скорість 306.

Як нарисувати кораблик 435.

Як нарисувати деревце 382.

Як ростуть хлопці і дівчата 127.

Як хижаки вчать свої молоді 315.

Відповідальний редактор і видавець:

Михайло Таранько.

Розвязки загадок

за час від 1 липня до 30 листопада 1935.

ЧИСЛО: 11.

Загадка складова (1 точка).

1. ВарваР. 2. АнконаА. 3. КервудД.
4. АнтилІ. 5. ЦимеС. 6. ІполиТ.
7. Ідб.

Цілість: Вакації — Радість.

Загадка (1 точка).

Око.

Шаховий коник (5 точок).

Хто читає »СВІТ ДИТИНИ«
Гой у світі не загине!
Тому просіть: »Мамо, тату!

ЧИСЛО: 12.

Загадка складова (2 точки).

1. ІренУ. 2. СагайдаК. 3. ТероР.
4. ОлексА. 5. РісницІ. 6. ІндіянН.
7. ЯфинИ.

Цілість: Історія України!

Гра в доміно (3 точки).

Постарайтесь зібрати десять адрес
на які вишлемо оказові числа »СВІ-
ТИКА«.

Загадки (2 точки)

1. Цибуля. 2. Гарбуз. 3. Бузько на гнізді.
4. Улий і пчоли. 5. Бараболя.

Писаний ребус (1 точка).

Моряк.

ЧИСЛО: 13.

Загадка складова

(3 точки).

1. ПараванН; 2. ЕстерА; 3. РекорД;
4. ЕльбруС; 5. ДараБИ; 6. Поділ;
7. ЛегенДА; 8. Алтай; 9. ТабуреТ;
10. Удіне.

Цілість: Передплату надсилайте!

Магічні квадрати

(3 точки).

П	Е	С	С	О	М	Б	О	Г
Е	Р	А	О	Ч	И	О	Д	А
С	А	Д	М	И	Ш	Г	А	К

ЧИСЛО: 14.

Льогогриф (3 точки).

1. а) бас; б) сак; в) кіт.

Вишліть зараз передплату
На наш любий, милий Світик,
Що вчить і веселить діти.
Мудрий батько, добра мати —
Не відмовлять передплати.

Що це є? (1 точка).

1. Квочка. 2. Когут.

Писані ребуси (2 точки).

1. Попівна. 2. Наука 3. Наум
4. Трилисток. 5. Тринадцять.
6. Бенарес. 7. Панас.

Славків правопис (3 точки).

1. Сімя сторожа тримає сороку.
2. Витри столик Петрика.
3. Наша Сімената найшла колос.
4. Тричі крига замерзала.

Магічний квадрат (1 точка).

я	в	а
в	і	з
А	з	а

Що це є? (2 точки).

1. Місяць. 2. Літак.

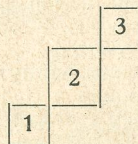
Рахункова ломиголовка (5 точок).

Наколесники стрінулися за 3 год.
Муха за той час пролетіла простір
360 км.

Географічна загадка (3 точки).

1. Парана; 2. Сагара; 3. Багама;
4. Самара; 5. Панама; 6. Банама;
7. Гамада; Гавана.

Ломиголовка із сірників (1 точка).

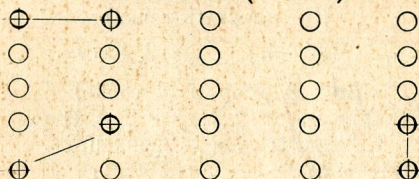
**Дивний
мандрівник:**

Гріш.

2. а) вас; б) сук; в) кут.
3. а) пас; б) сік; в) кит.

Цікаві рахунки (3 точки).

$$\begin{array}{rcl}
 1 \times 9 + 2 & = & 11 \\
 12 \times 9 + 3 & = & 111 \\
 123 \times 9 + 4 & = & 1111 \\
 1234 \times 9 + 5 & = & 11111 \\
 12345 \times 9 + 6 & = & 111111 \\
 123456 \times 9 + 7 & = & 1111111 \\
 1234567 \times 9 + 8 & = & 11111111 \\
 12345678 \times 9 + 9 & = & 111111111 \\
 123456789 \times 9 + 10 & = & 1111111111
 \end{array}$$

Ломиголовка (3 точки).**Ребус (2 точки).**

Нагинай галузку поки молода.

Рахункова ломиголовка (2 точки).

6	1	8
7	5	3
2	9	4

Загадочна візитівка (1 точка).

Електромонтер.

Загадки (1 точка).

1) Кінь. 2) Пчола.

Цікава дата (на стр. 448).

Рік основання будівлі: 1691.

ЧИСЛО: 15.**Загадка складова (2 точки).**

1. ДелегТ; 2. МанкО; 3. ИзмайлоВ;
4. ТараС; 5. Рафаель; 6. ОстроК;
7. Винники; 8. Ізгой.

Цілість: Дмитро Вітовський.

Шаховий коник (2 точки).

На Іллі новий хліб на столі.

Загадка (1 точка).

Кава — Сава — Лава.

Географічна складанка (5 точок).

1. Сам + ар + а = Самара.
2. Оса + ка + а = Осака.
3. Бук + арешт = Букарешт.
4. Мед + і + оля + н = Медіолян.
5. Микола + їв = Миколаїв.
6. Суд + е + ти = Судети.
7. Рум + унія = Румунія

Історично географічна загадка (5 точок).

1. Пилявці. 6. Білацерква.
2. КіїВ. 7. Гадяч.
3. УмАнь. 8. Камянець.
4. БатуриН. 9. КОрсун.
5. Переяслав. 10. Чернігів.
11. ПолтАва.

Цілість: Іван Підкова.

Цікаве множення.

$$\begin{array}{rcl}
 3 \times 37 & = & 111 \\
 6 \times 37 & = & 222 \\
 9 \times 37 & = & 333 \\
 12 \times 37 & = & 444 \\
 15 \times 37 & = & 555 \\
 18 \times 37 & = & 666 \\
 21 \times 37 & = & 777 \\
 24 \times 37 & = & 888 \\
 27 \times 37 & = & 999
 \end{array}$$

Загадки

(1 точка).

1. Кіт.

2. Заяць.

ВІДГАДКА ПРЕДМЕТІВ

поданих на рисунку в 14-ім числі „Світа Дитини“ на стр. 443.

1. Літак; 2. Ручна пила; 3. Сапа (мотика); 4. Карафка; 5. Флякон;
6. Дзвінок; 7. Циркель; 8. Лопата; 9. Сокира; 10. Касетка; 11. Чарка на вино;
12. Серп; 13. Фляшка; 14. Коробка природнича на рослини; 15. Салятирка.

ВЛУЧНІ РОЗВ'ЯЗКИ НАДІСЛАЛИ

і добули преміових точок:

Збудовські Ірка і Мирон 68, Сухорський Ромчик 67, Садовський Івась 56, Біланівна Любця 8.

Всі загадки вміщені в числах: 11-15 дають до здобуття 70 точок, що з попередніми розвязками, поміщеними в 10 числі, дають **разом 167 точок.**

Щоби досягнути премію — треба здобути за надіслані розвязки від ч. 1-15, що найменше: **125 точок.**

Премію за розвязки здобули: 1) Сухорський Ромчик з Коломиї (167). 2) Збудовські Ірця і Миронко з Надвірної. (125). — Як премію, одержуть вони книжку в ціні до 3 зл., яку собі виберуть (На пересилку премії треба долучити значок за 25 сот).

Влучні відгадки предметів, поміщених на рисунку в 14 числі надіслали: Біланівна Любця, Лончина Ірена, Сарабай Ярослав і Садовський Івась.

Всі вони одержали як премію книжку: Д. Дорошенка „По Рідному Краю“.

27610

ЧИСЛО 1.

РІК XVI.

СВІТ ДИТИНИ

м. Бятович.

ВЕРЕСЕНЬ 1934.

ВІД ВИДАВНИЦТВА.

Отсим числом розпочинаємо XVI-тий річник «СВІТИКА». Серед незвичайно важких умов мусить видавництво, під теперішню хвилю боротися за існування цього журналика, що має бути справдішим світом для української дитини. Якесь дивна байдужність ширшого загалу нашої інтелігенції до справ дитячої літератури кидається маркантно в очі. А прецінь дитяча газетка — це підходящий засіб виховання молодого покоління — це незаступимий помічник у виховній праці дому і школи — це вкінці: милий та всебічний товариш дитини.

Багато осіб з учительських кругів відтягається від передплати «Світа Дитини» з причини — що газетка немає апробати Шкільної Влади. Це одначе не пересуджує справи, щоб «СВІТА ДИТИНИ» не передплатувати для шкільної дівтори — бо ця газетка не є Владою ЗАБОРОНЕНА! Тому учительство не потребує обавлятися якихось немилих консеквенцій за пропанду читальництва маленького «СВІТИКА» серед дівтори своїх шкіл.

До цього числа залучаємо чекові блянкети на віднову передплати на рік 1934/35, яка **виносить 5 зл.** Прохаємо всіх наших дотеперішних передплатників надсилати по можности якнайскоріше передплату, а також — вирівнати дрібні залежлости за попередній рік, на що ми були вислали всім виповнені чеки ще з травневим числом ц. р.

Всі наші передплатники з Румунії зволють вплачувати передплату на руки нашого заступника ВП. Д-ра Ярослава Петрюка в Чернівцях, ул. Івана Фльондора, ч. 31. (Cernauti, Str. Jancu Flondor 31).

А В І З О.

На днях вишлемо на адреси всіх наших передплатників під опаскою поштовою мандрівничу повість Юлія Верна п. з. «ПЛЕСОМ АМАЗОНКИ», якої початок був друкований на сторінках газетки в 1932 році. Ціна цієї книжки враз з пересилкою **виносить 6 зл. 30 сот.** До посилки залучеється чек на цю квоту, яку прохаємо вислати нам по можности як найскоріше, а найdaleше до дня 31 жовтня ц. р.

Повість «ПЛЕСОМ АМАЗОНКИ» (2 томи і 32 прегарних ілюстрацій) має незвичайно цінні виховні прикмети, а поруч того — подає багато інтересних подробиць про історію Бразилії та про водну область цієї найбільшої ріки світа. Не сумніваємось, що всі передплатники будуть нам щиро вдячні за цю гарну й повчаючу книжку. Тому надіємось, що ніхто її не ЗАВЕРНЕ, а навпаки — прийме її й вирівнає належитість за неї, чим у великій мірі допоможе нашому видавництву в теперішнім його скрутнім положенню.

Адміністрація „Світа Дитини“.

ПРОХАННЯ.

Прохаємо всіх Всеч. оо. Парохів, які одержали враз з журналом «Католицька Акція» (в місяці червні ц. р.) великий пропагандовий афіш про «ДІТОЧУ БІБЛІОТЕКУ» — щоби зволили цей афіш примістити на видних місцях у читальнях або кооперативах своїх парохій. За цю прислугу складаємо на сьому місці слова щирої подяки.

Видавництво „Світ Дитини“.

До всіх Читачок і Читачів.

Переписку, з браку місця, відкладаємо до чергового числа. «Світик» повідписує тоді на листи, що їх одержав ще перед вакаціями. Тому не гнівайся за цю проволоку!

ЖЕРТВИ.

На пресовий фонд: Ірця Бійовська 1 зл.

На фонд інвалідів: Дітвора Укр. Школи в Братіславі (на Словаччині) зібрала в часі Зелених Свят 13:30 кч. (2:70 зл.).

Гей, до школи!...

— Гей, до школи, школярі! —
Кличе сонечко із неба, —
— І великі і малі,
Всім вам пильно вчитись треба!

— Гей, до школи, школярі!
Кличе вітер той буйненький —
— Щоб діждатися добра,
Мушиш вчитися маленький!

— Гей, до школи, школярі!
Кличуть гори, кличуть доли,
Щоб вам горя не зазнать,
Треба радо йти до школи!

— Гей, до школи, школярі! —
Так брентить і пчілка пильна,
Бо з науки вам усім
Вийде благодать обильна!

— Гей, до школи, школярі! —
Кличе вас рідненька нива, —
У науці жде всіх вас
Доля добра і щаслива!

— Гей, до школи, школярі! —
Вчиться хлопці і дівчата,
На добро собі й мені! —
Так говорить рідна хата.

Хто на поклик той піде
Труду він не пожаліє,
Бо сам Бог із ним буде
І добром його огріє.

О. Підгірський.

ЧИТАЧКО!

Залученим чеком П. К. О., який найдеш у цьому числі, надішли зараз нині цілорічну передплату в квоті 5 злотих, чим допоможеш багато своїй газетці! **Не марнуйте чека!**

ЧИТАЧУ!

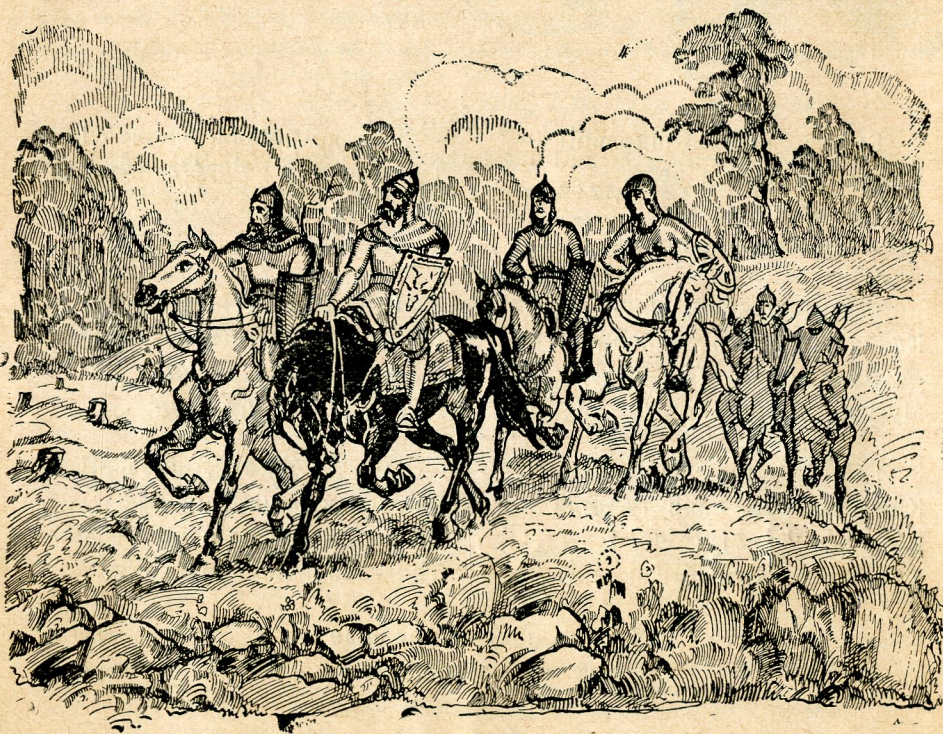

Пригода княжни Евфрозини.

(Давня легенда)

В половині місяця травня 1184 р. прибув до князя Ярослава Осьмомисла в Галич князь Новгород Сіверського — Ігор Святославич.

В честь гостя влаштував галицький князь великі лови в рогатинських лісах. Тому в рогатинських, а не в улюблених тисьменицьких — бо найстарша донька князя, сімнадцятилітня княжна Евфрозина, любила полювати на олені, яких найбільше було в рогатинських лісах.

Вирушили з Галича в п'ятницю, саме перед Зеленими Св'ятами, що припадали тоді на день 20 травня. Пустилися на Болшовець. Зараз за Болшівцем віхали в густий буковий ліс. Обидва князі їхали попереду: князь Ярослав на карому, а князь Ігор на булановому коні. Княжна Евфрозина їхала на білому як молоко конику, в товаристві свого молодшого брата Олега. За ними їхав отрок, Біловолд Просович, що мав перевішені через плечі дві тули.

Десь коло полудня прибули на місце, де мали розпочатися лови. Княжна Евфрозина взяла від Біловолода свій тул зі стрілами та спис і, лишивши під його опікою свого коня, пішла вздовж ріки. Ішла доволі довго й бистро стежила, чи не побачить де оленя.

Нараз живіше забилося в неї серце.

— Є, є! — зраділа.

І пристанула, наложивши стрілу й націлилася. Та тут посовгнулася їй нога на сухому торішньому листі, княжна схитнулася і стріла хибала. Олень дав ногам знати й помчав лісом.

— Ні, не дарую тобі! — подумала княжна й пустилася за оленем навздогін. Швидконогий олень гнав як вітер. Але княжна теж уміла бігти. Нараз олень завернув у бік і помчав із гори на долину. А княжна Евфрозина за ним. У розгарі й не зважала на це, що біжить у протилежну сторону, та віддалюється від дружини. Олень зник у гущавині. Княжні не пощастило в ловах. Тепер почула втому й сіла відпочивати. Стала розглядатися де вона. Наслухувала, чи не почує ходи людей. Тихо. Приложила до уст срібну трубку й затрубіла. Голос трубки залунав далеко густим лісом, але не відгукнувся ніхто.

— Боженьку, я заблудила й відбилася від дружини! — стрівожилася княжна. І стала шептати молитву. Молитва додала їй духа. Пустилася дальше на вздогад. Ішла довго гущавинами, дебрами, яругами. Аж заблесніло перед нею плесо широкого озера, що його звідусіль окружав ліс. Сонце скривалося поза верховіттям дерев, густа мряка прослалася над озером. Княжна пристанула й задумалася кудюю дальше їй іти. Нараз у гущавині щось зашуміло. Княжна скочила до старезного кількасотлітнього дуба, що ріс невподалік, сперлася на нього й ухопивши кріпко свого списа приготувилася до оборони. Думала: суне дикий кабан, а може й медвідь.

Та якжеж вона зачудувалася! Із гущавини вийшов проти неї високий, стрункий олень. А в оленя на голові кріслаті золоті роги. Та ще більше диво: між рогами в оленя яснів вид хреста. Пристанув на хвилину, глянув на схвильовану княжну й повагом подався здовж озера. Князівна стояла мов заворожена. Западала вже ніч. Вкінці побачила в далі світло, що миготіло проміж деревами. Тепер олень

щез, мов його не було. Княжна пішла за світлом. Прийшла перед невеличку хатинку. В хатині сидів старий пустельник. Княжна поздоровила його та попрохала, щоб сказав їй, — де вона знаходиться.

— Княжно, — сказав пустинник — ти вже на краю ліса. Тут зараз хутір Пилипівка, власність боярина Бориса Пилиповича. Я проведу тебе туди, княжно. Там переночуєш. І подався з княжною туди. Не довго йшли та ста-

нули перед високими ворітьми. Пустинник узяв дерев'яний молоток, що був причеплений до воріт і застукав. Голосно загавкали собаки.

— А хто там? — почули дужий голос ізза воріт.

— Це я, пустинник Андрій! — відповів старець. Приводжу вам гостю, дочку нашого князя Евфросину.

— Зараз, зараз! — закликав сторож і чути було, що подався до хати. На подвір'ї счинилася метушня. Зараз і відчинили тяжкі ворота. Сторож загнав собак у псарню,

а напроти княжни вийшли боярин Борис Пилипович із жінкою.

— Вітайте, ласкава княжно, в наших хоромах! — витали княжну обоє вводючи її в хату. — Ми саме засідали до вечері, тому просимо не погордити нашою стравою.

— Ой, радо зім, — відповіла княжна — бо я таки добре голодна.

При вечері довідалася, що недалеко вже від хутора, за озером, знаходиться город Рогатин. Княжна розповіла господарям свою пригоду з оленем.

— Це справжнє чудо! — говорив боярин Борис.

— Божа Мати має вас у своїй опіці, княжно, — сказала бояриня.

Княжна переночувала на хуторі, а на другий день рано повели її боярин і бояриня в Рогатин. Тут застали обох князів й усю княжу дружину. Князь Ярослав дуже був стривожений і щиро дякував бояринові й боярині, що заопікувалися княжною. А княжна Евфрозина говорила батькові:

— Батечку, я мала тієї ночі сон. Снівся мені цей самий олень, що я його бичила в лісі та сказав, щоб я поставила на тому місці, — де він мені з'явився, — церкву св. Духа. Чи позволите мені?

— А вжеж! — згодився князь Ярослав.

— Дякую вам батечку! — сказала княжна Евфрозина, — а на будову церкви піде цей дуб, що я під ним стояла — дала княжна.

І всі рушили продовжати лови.

Зараз по Зелених Св'ятах княжна Евфрозина найняла будівника й теслярів. Вони стяли старезного дуба. А був він такий товстелезний, що чотирьох людей не могли обійняти його, а й високий, високий! Були з нього підвалини, були й делити на стіни. Пустинник, о. Андрій, що опісля жив при тій церковці, написав, що церковцю збудувала княжна Евфрозина Ярославна 1184. р.

Як осінню 1184 р. княжна Евфрозина, вже, як жінка князя Ігоря Святославича, відїздила в Новгород Сіверський, то прийшла до церковці св. Духа. Тут довго молилася, а потім просила благословенства в о. Андрея. На пам'ятку, що олень із золотими рогами відвів із ліса княжну Евфрозину під Рогатин, надав князь Ярослав містові Рогатинові знак оленячого рога. Цей знак має Рогатин й досі, хоч

місто стоїть не там, де стояв старинний Рогатин. Княжий Рогатин був близько теперішнього села Підгороддя. Коли старий город знищили татарські напади, перенесено в р. 1415 Рогатин саме там, де стояв хутір Пилипівка, а потім село Пилипівці.

Церковця св. Духа стояла до 1562 р. Тоді рогатинські міщани розібрали її, бо вже була затісна для них і на цьому самому місці побудували більшу церкву, теж під покровом св. Духа. До будови використали й матеріал зі старої церковці. Ця церква з 1562 р. стоїть до сьогодні. В ній знаходиться славний старинний іконостас*).

Антін Лотоцький.

*) Напис на долині, вже дуже затертий, бачили ще в р. 1887, коли відновляли іконостас. Можна ще було відчитати тільки рік 6693 від сотворення світа, себто 1184 по Хр.

Над Дністром.

Коло Дністра на мураві
Розцвілися квіти —
Чи то квіти? — Ні, не квіти,
То бавляться діти.

Там дівчата — наче пави,
Спіднички барвисті,
Гарних квіток начіпали,
Шийки у намисті.

Ось і хлопці скорі, смілі,
Завзяті проворні,
Їх головки, мов кульочки —
Білі, золоті, чорні,

Понад Дністром так весело,
Сонце ясно світить
І не може вийти з дива,
Що бігають квіти.

Не дивуйся сонце ясне, —
То не пестрі квіти, —
То бігають, радуються
Наші любі діти.

Мирослав Петрів.

Добре пояснив.

Скажи мені, Івасю, що то є вода? — каже учитель до найбільшого пустія в класі.

Вода — це така безбарвна і прозора теч, яка стає чорна коли обмию в ній своє лице і руки — відповів Івась.

Непорозуміння.

Маленька Ірочка приходить до склепу і каже:

— Прошу мені дати пару білих шнурівок! Купець питає:

— Чи це для тебе має бути?

— Ні, для моїх білих мештів! — відповідає Ірочка.

Степан Король.

Шкільна наука — не мука!

(Дитяча комедійка в 2 діях).

ДІЄВІ ОСОБИ:

Стефка, Вірка, Дарка — учениці VI класу вселюдної школи.
Петро — літ 15-18, убраний по подорожньому з американська.
Володко — літ 7, брат Стефки.

Річ діється весною в місті.

ПЕРША ДІЯ.

Сцена представляє шкільну кімнату. В лавках сидять 3 учениці.

Стефка: *(гляди́ть у ві́кно)* От, добре, що пан учитель кудись пішов. Певно до міста! Може й не скоро вернеться. Товаришки, не варто сушити собі голови наукою! *(виходи́ть з лавки)*.

Вірка: А, як пан вернеться і стане нас питати, а ми не будемо вміти — то, що тоді? Будемо сидіти другу годину!

Дарка: *(гляди́ть у ві́кно)* На світі так гарно; дерева дістають листячко, а ми тут судимо «по науці», як в арешті! От, клопіт з тою наукою! Мені, товаришки, то аж голова тріскає від цієї тяжкої науки! *(виходи́ть з лавки)*.

Стефка: В гімназії́ буде ще гірше. Які там трудні рахунки, а латина... От, буде нам мука... буде...

Вірка: А як там печуть... печуть; а двійки сиплять, мов з рукава.

Дарка: Ви вже про гімназію говорите? Перше треба здати! Це доперва буде штука й чудо.

Стефка: Боже, це вже за шість тижнів здавка!

Вірка: Тому то наш пан учитель так нас до науки наганяє. Хочє конечно, щоби ми перейшли VI класу і здали до гімназії!

Стефка: І дома не дають мені спокою з тою наукою! Мама заєдно говорить своє: «Стефка вчися, бо як не будеш вчитися, то шестої класи не перейдеш!» Тато знова обіцянками мене захочує: «Доню вчися, бо як здаш до гімназії, то гарний дарунок дістанеш»... А мені це все не в голові!

Дарка і Вірка: *(одночасно)* Та й нас дома наганяють до науки!

Дарка: А мене, то навіть і служниця наганяє до книжки, не лиш самі родичі.

Вірка: А мене бабуня і татко і мамця і тета — всі! Так, начеби весь світ опирався на тій шестій класі.

Дарка: І справді!

Стефка: Я мамі послухаю, забєру книжки, запруся в покою і вчитую ріжними голосами — і грубшими і тоншим — але рідко коли це, що читаю, лізе мені в голову, — бо мої думки куди інди блукають.

Дарка: Справді, Стефко, таке й зі мною діється; читаю й читаю і ще раз читаю — а ніщо з того — бо думки в не в книжці, а світами бувають.

Вірка: Цікаво знати, де то ваші думки так бувають?

Стефка і Дарка: Ой, далеко Вірочко, далеко...

Вірка: Певно відсіль не видко? Що?

Стефка: І за горами і за морями...

Дарка: Чула ти про Голівуд? *(Петро заглядає крізь вікно)*. Там — у тому Голівуді — де виробляють фільми до кін — є багато фільмових артистів і то не тільки старших — але навіть і дітей...

Стефка: Тай у мене те саме на думці! Від часу, коли то я відграла роль Олюсі в «Різдвянім дарунку*»), не опускає мене думка стати артисткою і то не якоюбудь, лише фільмовою.

Дарка: А в мене знова така думка загніздилася в голові від часу, як я побачила на фільмі маленького артиста «Сонні-боя». І здається, що через це й не лізе мені наука в голову й голови не держиться.

Вірка: Дарцю, скажи мені, чи там у Голівуді є такі малі фільмові артистки, як ми?

Стефка і Дарка: Є ще й менші від нас!

Дарка: Там і зовсім малі діти виступають у ролях до фільму. А які великі гроші заробляють вони всі... сотки доларів!

Вірка: І вони за ці гроші купують що хочуть? Як так, то їм мусить дуже гарно житися.

Дарка: Ой справді, що гарно їм десь живеться!

Стефка: Що до грошей, то дурниця — головне це, що їх висвітлюють на фільмах по цілм світі. Люди глядять на них і подивляють їх гру.

Дарка: Ох, коби то нас так подивляли. Коби ми так могли бути фільмовими артистками...

Вірка: Ох, як я бажала би зістати такою артисткою.

Стефка: Знаєте, товаришки, що все те є можливе, коби лиш нам пошастило дістатися до цього чарівного Голівуду. *(Петро заглядає вдруге крізь вікно)* А там прийнялиб нас напевно...

Дарка: Коби лиш ми там дісталися, тото булаб радість і слава... Сто разів кращеб нам було ніж у школі.

Стефка: Що сто разів! Мільон разів — на ціле небо краще! Зовсім красно й весело та славно.

Вірка: Однак я думаю, мої любі, що й там треба також вчитися!

Стефка: Це дурниця! Там лише вчаться роль, співу і всяких танків, а те все приходить мені без великих труднощів...

Дарка і Вірка: Тай нам таксамо!

Стефка: Отже бачите, що цим нема нам чого журитися, а для проби можемо й ось зараз спробувати відіграти якісь ролі.

Дарка: Добре, добре, Стефко — зробім пробу!

Вірка: А з якого представлення?

Стефка: Не з представлення, але такі нами видумані короткі сценки, прим. ти Дарко будеш вдавати боягузку а я буду за пса. Ти, Вірко, гляди, чи ми добре це відіграємо! Отже ти, Дарцю, ніби

*) Сценічна картина М. Шугаєвського, вид. «Світа Дитини» ціна 1'20. зл.

вертаєшся зі школи, а я знечевя вибігаю й кидаюся з гавканням на тебе. Ти втікаєш і кричиш »Марш! марш! Я відбираю зубами книжки від тебе й вертаюся, а ти з плачем біжиш далше. Тож бери течку з книжками й зачинаймо. *(Дарка бере книжки, Стефка уставляє її на відповіднім місці, а сама скривається. Дарка йде а Стефка вибігає і, наслідуючи гавкіт, кидається на Дарку. Дарка кричить: марш! марш! Стефа відбирає від неї течку з книжками і скривається, а Дарка з плачем йде далше).*

Вірка: *(плече в долоні)* Славно! славно! Бігме, що добре йде!

Стефка: А тепер ти, Дарцю, будеш за пса, а я за відважну дівчину і не буду боятися пса.

Дарка: Добре, добре! *(скривається).* Але що буде, як я тебе справді вкушу?

Стефка: Кусати не маєш, лиш на мій крик і кивання рук — ти повинна від мене відбігти. А ти, Вірко, пильно уважай, чи добре все вийде.

Вірка: Отже зачинайте — бо я вже очі наставила. *(Стефка йде. Дарка вибігає і кидається до Стефки).*

Стефка: *(відважно відганяється течкою і легко вдаряє Дарку)* Марш від мене! *(Дарка втікає)* Пес думав, що я його боюся, а я ще й не такого звіра не злякаюся...

Вірка: А леж славно, Стефко! *(плече в долоні).*

Стефка: А що, Вірцю, як тепер? Чи ми добре, чи зле відіграли свої ролі.

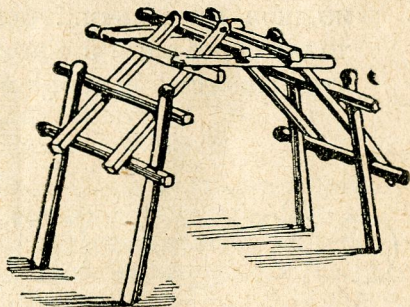
Вірка: Чуєш прецінь, що я кричала: »Славно!« — а як славно то й добре.

Дарка: А тепер спробуймо голоси! Заспіваймо щось!

(Дальше буде).

Міст із сірників.

Незвичайно займаючи вправу для терпеливості й зручності пальців — подає нам отсей міст. Здається на перший погляд, що його легло збудувати. Але спробуйте, а побачите, що побудувати такий міст, не так то легко. До цієї праці треба передовсім терпеливості. Учінся вже за молоду терпеливості й витривалості в праці, щоб у старості ми спокійно жили. Близкого пояснення образок не потребує, бо видно добре, як укладати сірники. Тільки на одно звернемо вам увагу.

Чи треба зачати ставити міст із обидвох боків, чи з одного? Не хочемо вам радити, бо більше цікавити вас буде — коли самі ви-пробуєте обидва способи.

Р. Завадович.

Розмова Галі з квіткою.

Галя: Здоровенька, квітко люба! Як живеться, як ведеться?

Ще від жнив минулорічних ми не бачились, здається.
Квітка: Так, подруго! Всеж тебе я в кожную хвилю споминаю, алеж знаєш, двічі в році я небога поміраю.

Галя: Як це? Роскажи, любенька, щоб і мені про це знати; може вспію дати раду, тебе, квітко, врятувати.

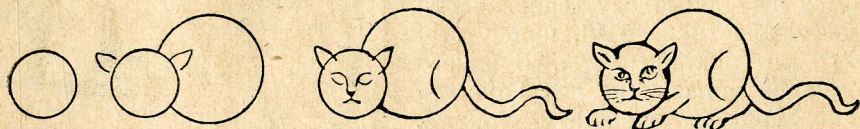
Квітка: Як виростуть буйно трави, а нам квітам буйні коси, тоді перша смерть приходить; у вас кажуть: сінокоси.

Галя: Та, це правда! Косарями зарояться луги й луки; скажи, як це ти, кохана, не помреш з болю й муки?

Квітка: Так, я з болю умліваю, але в мене є коріння — з нього знов я виростаю, переможу все терпіння і знова в бильце пруживе уженеться моя сила, а за місяць глянь — о диво! — я знов квітом засіяла. Потім знов задзвонять коси, косарі отаву косять і знов стяту мою косу сьлози-перли дрібно росять.

Галя: Бідна ти! А ще в добавок наступає сніг і стужа, тай зима тебе замітить безсердечна і байдужа. Як це діється, сестричко, що під кригою не вmrеш ти, що в кліщах зими лячної не загинеш ти без решти?

Квітка: Не спинити, сестро, того, що напевно має статись! Перепонам і невдачам нам не можна піддаватись. Сотні літ хай тнуть нас коси, ми не піддамося смерті і недолі, люті зуби нас не зможуть пережерти, бо міцне у нас коріння і могутня воля жити. Так, від нас учись, дитино, хоч ми тільки... бідні квіти. І на вас, людей, приходять свої зими й сінокоси, а лиш той їм не піддається, хто завзяття в серці носить.

Спробуйте нарисувати котика, як тут на рисунку. Рисунок надішліть враз із розвязками загадок до «Світика». За найкраще виконаний рисунок буде призначена премія — книжечка п. з. »МАНДРІВКИ МИШКИ-ГРИЗИКНИЖКИ по ЛЬВОВІ«.

Івась шукає »щастя«.

Івась хоче знайти »щастя«. А що то таке: »щастя«? Щастя — то два колоски жита, що ростуть разом на однім білі.

Мама жне жито, а Івась ходить навкруги лану. Вітер повіває, хвиля срібною смугою втікає ген аж під ліс. Івась хотів би її зловити — але шкода товчи збіжа.

Тут »щастя«, ось там »щастя«... Івась витягає руку, а то не щастя, тільки звичайний колосок. Кілька кроків від межі звисає грубший колосок — то певне буде щастя! Івась входить у жито, ломить колоски — а »щастя« нема.

— А що ти, Івасю, робиш? — крикнула мама, що, піднісши голову, доглянула хлопця в житі.

— »Щастя« шукаю!

— Гляди, Івасю, як ти ломиш жито. Не буде в зимі хлібця, не буде! Івась почав підносити поломані стебла та вони не могли встоятися.

— Вони вже не встануть.

— Ніколи? — спитав здивовано Івась,

— Ніколи, синку, не встане те, що раз нерозважно знищимо.

Івась дальше ходить крайочком і шукає »щастя«. Надокучило йому те шукання. Зірвав два колоски, сплів в одно, біжить до мами й радісно кричить:

— Мамо, я вже маю »щастя!“

Мама знає яке то »щастя« — але тішиться разом з Івасем.

Мирослав Петрів.

В лісочку.

Понад лісом зелененьким
Літають пташата,
А під лісом, на долині,
Пасуться ягнята.

Лісок гарно виглядає,
Листячком хитає,
Бо по ньому буйний вітер
Легенько гуляє.

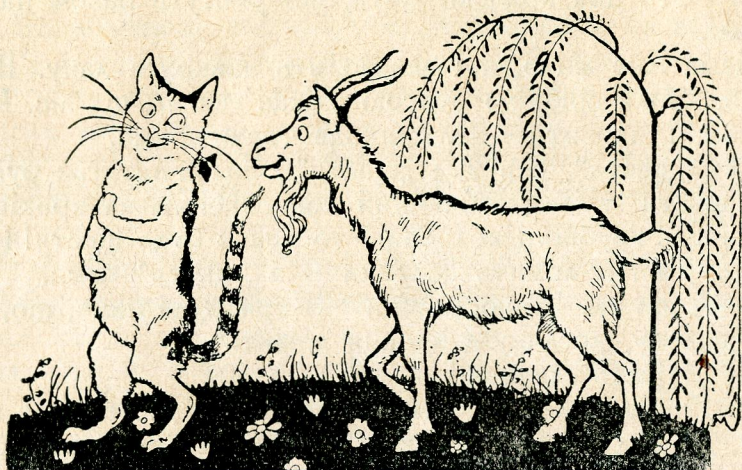
В тім лісочку є горішки,
Гриби і малини,
Тут бавляться діти радо
Доволі що днини.

В день під лісом, на долині,
Цвіточки збирають,
А як сонце пригріває,
До ліса втікають.

Діти бавляться у лісі,
В серці їм раденько,
Бо на гильках пташенята
Співають гарненько.

Марійка Вурста.

Котик і кізлик.

Ось котик вусатий А кізлик рогатий
Садочком там бродить, За котиком ходить.

От лабкою котик А кізлик густою
Вмиває свій ротик, Трясе бородою.

М. Манина.

Наш коваль.

Від того часу — коли то учні пятої класи, народної школи в містечку З. училися про ремісників, про їх значіння для суспільности та від часу, коли то учні разом зі своїм паном учителем відвідували всякі ремісницькі варстати, щоби їм приглянутися і пізнати їх урядження — деякі хлопці набрали великої охоти до ремесла. От, хочби Михась! Він має, страх, велику охоту стати колись ковалем!. А спитайте-но тільки його (як то раз його вуйко питав): — чому саме Михась, син урядника, думає бути ковалем, а не яким професором або адвокатом, то напевно почуєте ось таке:

— На урядові посади годі всім числити, а нам, Українцям, треба розвивати рідний промисл і торгівлю. На тім полі тисячі Українців могли б мати хліб!

— А чому ж ти, Михасю, якраз ковалем хочеш бути, а не яким іншим ремісником? — питав його вуйко Петро.

— Хочу бути ковалем, бо до цього маю велику охоту. Кождий чоловік повинен вчитися цього ремесла, яке любить і до якого має силу. У мене не тільки є охота й сили до ковальства — але ще більше вироблю силу, коли під-
росту. Мязи на руках будуть грубі як гарбуз а тверді як

криця! Ба, тай гроші буду завжди мати — бо буду все добре робити. Нічієї ласки просити не буду!

— А щож твої тато на це, на твої заміри? Чи знають про них?

Мої тато дійшли до переконання, що дитину, треба вчити цього, що вона любить і до чого має спосібности. А до мене тато раз сказав: Вчися Михасю й на ремісника, тільки на доброго — „бо в ремісника золота рука!“

— А колиж-то зачнеш уже вчитися на коваля? — питав далі вуйко розумного Михася.

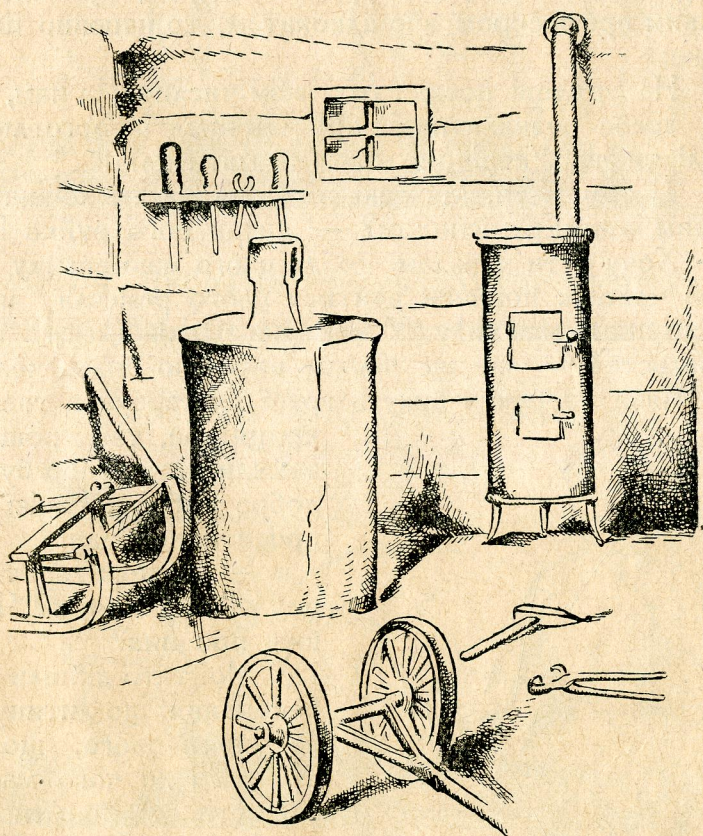
— Вчитися, то я й сам уже тепер приучуюся — а навіть свою кузню маю. А до науки справдішнього ковальства то аж по скінченню семої кляси народної школи візьмуся.

— А чому аж тоді?

— Тоді буду сильніший та більше у школі наберу знання до голови, бо хочу бути освіченим ремісником!

— А тоді з певністю перестанеш до книжки заглядати?

— Читати книжки та газети то й до смерти не перестану, бо це поширює набуті в школі відомости!

По таких Михасевих словах прийдеться вам признати йому слухність, ба, ще й сказати так (як вуйко його сказав):
— Розумний хлопець цей Михась!. До Михасевої кузні часто приходять його товариші. Кузня його — це

мала комірка, зроблена із частини дровітні. На середині стоїть пень, в якому є сильно вбита стара сокира. Є це — „ковало“. Коло нього мала залізна піч із рурою, випущеною на дах. В печі деколи Михась розгріває залізо, однак, покищо, частіше приходить йому кувати „на зимно“. А робіт уже багато виконав: окував санки і візок, змайстрував ровер, клямку при дверях направив. А що своїм товаришам млинків, візків та інших забавок наробив! Тож недиво, що часто в школі кажуть на Михася — „наш коваль“.

Думаєте, що Михась за ковальством зле вчиться у школі? Дай Боже вам усім, діти, так на дуже добре всьо знати й уміти, як Михась, бо ж він страх, який завзятий. Як справдішній будучий український коваль! Аж хочеться видіти, як то зпід його молота сипатимуться іскри — і які міцні та гарні залізні річі будуть з його рук виходити!... Він певно колись куватиме долю рідного краю!.

Степан Король.

Котеня.

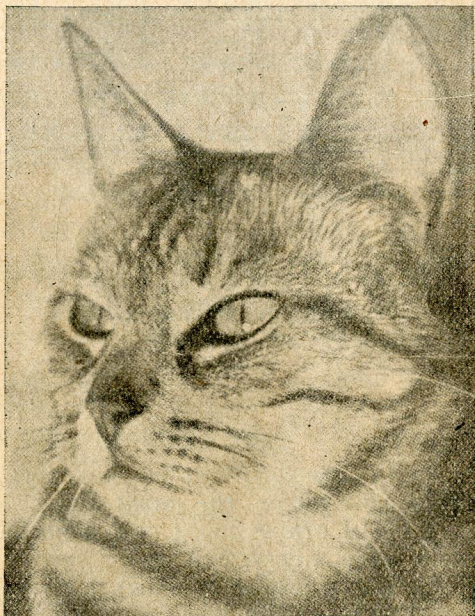
Ну, дивіться, ну глядіть!
І на що він задивився?
І до чого зором так
Бурий котик приліпився?

Може там його рідня
Виправляє всякі шктучки?
Тягне стяжечку по землі,
Крутить хвіст у закарлючки?

Може Оля там мала
Молоко в горнятку має —
Й на сніданок котеня
Зорить зором і чекає!

Та на щоб там не дивився
Той маленький котик Миць,—
Одно певне: зараз він
Плигне вам кудись — скакиць!

Олег Підгірський

ЛІТНИЙ РАНОК.

Слова: Я. Щогольва.

Музика: П. Носувця.

1. Те-пле сон - це вста - ло пиш-но, о - дя - га - єть -
2. Ран-ку тра - ти ти не тре-ба; до - чу - вай - ся:

ся рос-кіш - но в яр і зо - ло - то до - ли - на,
із - під не - ба піс - ня жай - во - рон - ка ллеть-ся,

встань і ти, мо - я ди - ти - но.
— то при - віт то - бі не - сєть-ся.

3. Подивися на рослину:
Кожну квітку і травину
Крие Божая сльозинка —
Діамантова росинка.

4. Вітерець на тебе дише,
Ожерелями колише,
На ушко тобі шепоче,
Щоб вставала ти охоче.

Близька неможливість.

Як схочеш переконати когось, що не зможе виконати це, що йому скажеш — то скажи так:

— Я стану перед тобою на десять сантиметрів, а ти не зможеш доторкнутися мене.

Той хтось не повірить тому. Тоді ти поставиш його з одного боку перед дверми, а сам станеш за ними. В той спосіб віддай між вами буде дуже маленька, а твій товариш не зможе тебе доторкнутися, бо двері стоятимуть цьому на перешкоді.

Пиргова перемога

Неділя. На блакитному небі сяє ясне сонічко й ніби всміхається до гарної замаєної зеленню природи. Це вже пополудне. На майдані перед церквою повно людей. Батьки та матері сидять на каменях під церковним муром і гурторять. Парубки, весело підсвистуючи, танцюють з дівчатами, а старий, кривий Трохим виграває на скрипці. Тимчасом малі хлопці заводять різні забави. Проводирем тут Ромко — син пан-отця. Він приїхав тепер на вакації до дому і бавиться з колишніми шкільними товаришами. І ось скінчили вони одну забаву.

— А можеб так ще яку забаву завели? Ти, Ромчику, стільки їх знаєш — сказав Петрусь Павленко до Ромка.

— Добре! — відповів той.

— Отже так: поділімся на два рівні відділи. Кожен відділ нехай вибере собі отамана. Будемо бавитися в битву козаків із татарами.

— Добре! Добре! Славно! — кричали хлопці та скоро розділилися на два табори. Татари вибрали собі за хана війтового Михася, а козаки іменували Ромчика своїм гетьманом.

— Тепер, хлопці, оповім вам, як ми маємося бавитися. Мусимо вперед уложити якийсь плян. Знайте, що в житті без плянів нічого не можна добре зробити. Вчімось від тепер плянувати — говорив Ромко.

— Добре, Ромчику, добре! — загуло кругом.

— Слухайтеж! — сказав Ромко. — Ті, що є козаками, стануть по одному боці майдану, а ті, що є татарами — по другому. Середина вигону буде границею між двома краями: татарським і козацьким. Там теж і зведемо битву. Однак не вільно битися кулаками, чи камінням. Треба нам „воювати“ культурно і чесно.

— Ну, то як ми переможемо ворога, коли не вільно битися? — спитав Михась.

— Пожди, Михасю! Ти дуже нетерпеливий. Я все скажу, що треба робити. Розбиватися не треба, бо це негарно. Умовмося, що будемо кидати в себе кулями, зробленими з листя, о з цих хочби лип, що ростуть довкруги майдану. Але ні! — сказав по хвилі Ромчик. — Листя не треба рвати. Дереву хочуть також жити. Шануймо

природу! Знаєте що? Підемо до мене і поробимо кулі зі соломи. Будемо ціляти в себе. Кого поцілить така куля, цей має впасти на землю, бо його будім то вбила стріла.

І хлопці побігли на недалеке парохіяльне гумно нароби́ли там соломяних куль і вернулися на церковний майдан, тай почали тут битву. Козаки добре ціляли й майже ні одна куля не хби́ла. Але, виминаючи татарські стріли, мусіли податися далеко в кут. Татари дуже кричали, зле ціляли і зле виминали стріли. Однак, по короткім часі, зайняли цілий майдан, крім того місця де були козаки. Татарам не стало стріл, бо вони всі вже викидали й майже ніодна не вцілила в козака. Татари боялися підходити до козаків, бо ті мали ще стріли і могли їх всіх „вистріляти“. Однак перемога збудила гордість у татарського хана й він почав хвалитися:

От, я великий вожд, бо зайняв з моїми татарами цілий майдан, а ви, козаки, що? — Та став з козаків насміватися.

Тоді виступив Ромчик і так промовив до Михася:

— Ти, великий хане, не хвалися так дуже. Ти переміг вправді, але подивися, як мало лишилося з твоїх вояків. Подивися, який малий запас мавш стріл! А ии? Ми, хоч програли, однак добре виминали ваші стріли, а своїх не марнували. І бачиш — нас остало багато й маємо ще досить стріл. Можемо в кожній хвилі напасти на вас і вистріляти твою малу горстку. Знай, що козацька стріла ніколи не хибить! Не хвалися, бо ти переміг як колись давно Пирг?. Твою перемогу можу сміло назвати „Пирговою“...

І нараз сталося щось несподіване. Всі хлопці, живі й „постріляні“, збіглися до Ромка та давай просити, щоб той оповів їм: що це таке — „Пиргова перемога“ і хто то був Пирг.

— Скажи! Оповідж нам! — лунало зі всіх сторін.

— Нехай буде! — сказав Ромко, — Але наша забава вже скінчена і Михась з татарами переміг, як Пирг.

— Добре! Добре! — кричали зацікавлені хлопці — тільки оповідай чим скорше!

Ромчик сів на пені́ під старою липою, а довкола нього посідали хлопці.

— Пирг — говорив Ромко — був у давні часи королем Епіру. Епір — це грецька країна, там, де нині Аль-

банія. І той Пирг провадив війни з римлянами. Один зі знатніших його боїв — був під містом Авскулум. Пирг тоді переміг, але з дуже великими втратами. І ви не раз в житті — звернувся Ромчик до хлопців — стрінетесь з „Пирговою“ перемогою. Отже знайте, що „Пирговою“ перемогою називаємо тепер таку перемогу, що вона не є властиво перемогою, але — втратою. Бачиш, Михасю, таке нині й з тобою сталося — сказав весело Ромчик і засміявся.

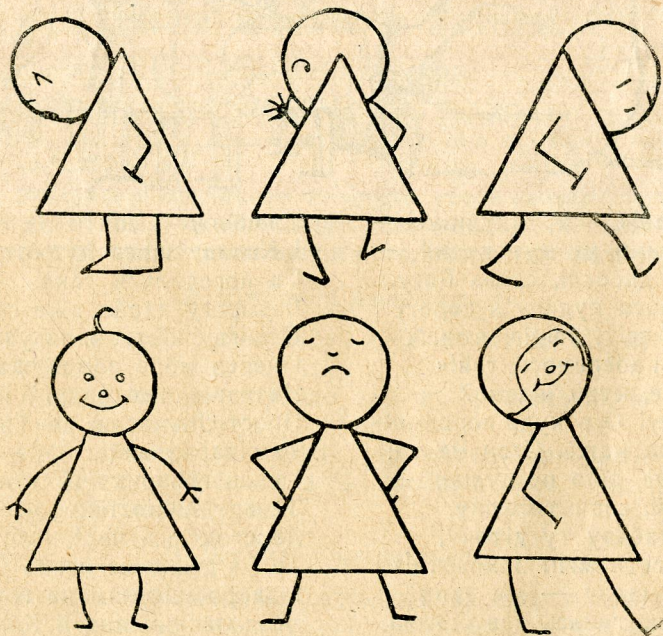
— А деж ти, Ромчику, навчився про того якогось Пирга? — питали з цікавістю хлопці.

— В українській гімназії у Львові — сказав з гордістю Ромчик, оперши свою мудру, кучеряву голівку об пень старезної липи. Тихо стало кругом. Тільки дерева шуміли ледви чути.

Олеся Орлина.

Що можна зробити з трикутника і кола?

Спробуйте самі нарисувати такі фігури, яких рисунки маєте подані вище.

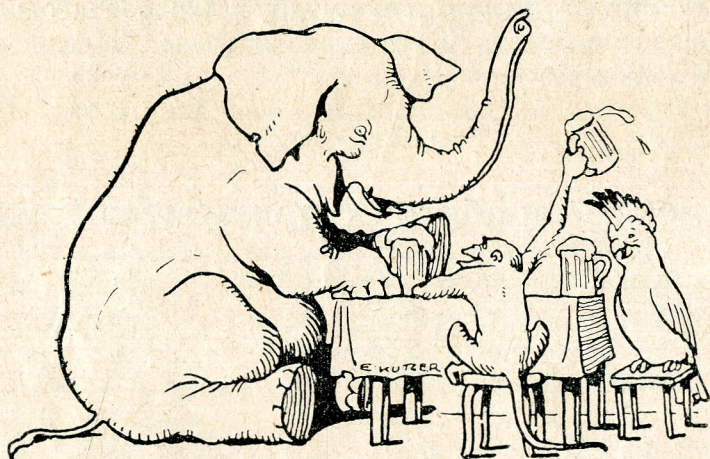
Африканські подорожні.

(За Г. Левенштайном).

(Пригоди слона Муйонго, папуги Какаду і малпи Піпи).

В Африці, у краю Конго,
Запросив слона Муйонго
Папугай — пан Какаду,
На розвагу і їду;
Й малпа Піпа там була,
Сіли всі коло стола,
І стали попивати пиво
Й розмовляли любо-живо.
Холодне пиво смакувало,
Бо сонце добре пригрівало.

Муйонго радий затрубів,
А Какаду свистав, гудів,
А малпа Піпа так кричала,
Що й сама вуха затикала.
Враз малпа скочила собі,
По слоні скаче, по трубі
І каже: »Браття, що вам скажу:
Покиньмо Африку ту вражу,
Де нас ніхто не поважає,
Бо досить нас від віку має!«

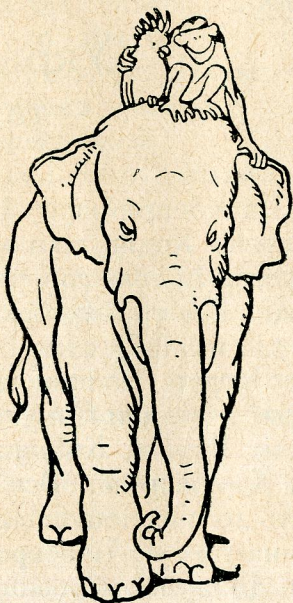

»Це правда!« — крукнули усі —
»Чом сидимо ми тут дурні!
»Ми вже дорослі, слава Богу,
»Збираймося кудись в дорогу!
»Пізнати світ, звірів, людей,
»Розуму наберемось, гей!«
»А знаєте, куди підемо?
»В Європу! Ось куди попрямо!«
Так малпа каже. Слон на те:
»Ну, добре, діло не дурне, —
»Але чекай, спочити хочу,
»Покинь забаву ту діточу,
»Іди лиш геть мені з хребта!«
І скинув малпу — аж вона
В пісок скотилась але встала
І далі плян свій представляла:
Які їх дива тамки ждуть,
Коли в Європу всі підуть.

Слон вже і спати захотів
І Какаду щось муркотів,
Та погодилися таки
В дорогу зараз вже іти.
Слоневу кість заладували
І через море поманджали
На північ, без сварні й протесту,
Простісінько аж до Трієсту.
Там зараз вийшли на сухе
І слон говорить їм таке:
Тепер підемо піхотою
Дорогою ось чарівною,
Так і дешевше певно буде
І здоровіше нам на груди!
Згодилась малпа й Какаду
Без спротиву, ані ду-ду,
Бо що їм? Скочили собі,
Слоневі сіли на хребті,

А він собі отак мандрує
І труду жадного не чує.
Отак повагом слон ішов
Аж раптом в ліс, у бір зайшов,
Та він трубою й кливаками
Мостить шлях між деревами,
І стільки їх там нагнув,
Аж лис той лоскіт в лісі вчув,
Цікавий аж сюди пригнався
І дивним гостям приглядався.
Дивується наш Лис-Микита,
Що то за стаття несамовита
По лісі суне, мов гора,
А там на ньому дива два:
Предивний птах і мацапура, —
На лисі аж потерпла шкура.
Так налякався, що здубів
І втратив пам'ять й стуманів, —
А слон тимчасом гоп на хвіст
І відтолочив аж по кість!

(Дальше буде)

Цікаві штуки й дотепи.

1. Закрите світло.

Кажеш до товариша, як находитесь в більшому гуртку, таке:
— Я скрию перед тобою світло так, що всі бачитимуть його,
а ти його не побачиш!

Цей товариш очевидно не повірить твоїм словам. Тоді ти покладеш горючу свічку, або кишенькову електричну лампку йому за спину. В той спосіб переконаєш його, що він їх не буде бачити.

2. Штука з монетою.

Положи на столі рядом поруч себе у певнім віддаленні три монети і скажи:

— Я висуну оцю монету, що лежить по середині, на край — зовсім не доторкаючи її!

А зробиш це так: Візьмеш тую монету, що лежить зкраю і перенесеш її на другий бік, а в той спосіб монета, — що була досі в середині — найдеться зкраю.

3. Штука з паперцями.

Заложися з кимось, що покладеш собі на долоню чотири скравки паперу й будеш на них дмухати, а здуєш лиш один.

Як це зробиш?

Три скравки придержи пальцем другої руки, тоді здуєш тільки цей, що не був придержаний. От і ціла штука!

Українська мова та її говірки.

I.

Славко прийшов зі школи. Як пообідав, зараз взявся до науки. Ходив по городі та вчився лекції з граматики. Професор їм таке говорив: „Українська мова має численні говірки. Всі укр. говірки ділимо на дві групи: 1) південно-східну і 2) північно-західну. До північно-західної групи говірок належать: карпатські і закарпатські говори, з долини Сяну, Холмщина, Чернигівщина, північна частина Волині, Київщини і Полтавщини, та північно-західна Харківщина. Вся остання укр. мовна територія належить до південно-східної групи говорів. Південно-східна частина це — Лівобережна і Правобережна Україна, Західна Донщина, Кубанщина і Таврія.

Славко вчився якийсь час, аж побачив на лавці під каштаном свого стрийка. Підійшов до нього й каже:

— Стрийку! Я мушу вчитися граматики! А це не легка річ... Прошу вас, поясніть мені, щоби я краще розумів. Тепер вчимося про говори української мови.

— Добре, Славку! — сказав стрийко — поясню тобі чого не розумієш. Все, чого вчишся, мусиш найперше добре розуміти. Тож слухай:

— Українську мову — для лекшого зрозуміння — я порівнюю до наших рік.

Ось бачиш. З під нашої гори випливає потік. Невеликий він, а все має досить води. Ледви його видно поміж травою й лозами. Зараз за селом лучиться він з другим потоком, таким самим, як він. Вже плывуть разом і веселіше їм. І в думці не мають того, що вони є допливами великої ріки. Плывуть, дзвенять по камінцях, а все дальше від свого жерела. Їх вода вже мішається з водою нових потоків, котрі до них допливають. Згодом з них усіх вже витворилася невелика ріка.

— А такі ріки плывуть з усіх сторін України до Дніпра, правда, стрийку? — перебив йому Славко.

— Так! з Поліся Припеть; з Волиня Стир, Горинь, Тетерев; з Поділля Бог; з Чернигівщини Десна з Сеймом;

з Гетьманщини і Слобожанщини — Сула, Псвол і Ворскла. А всі вони несуть свої води до Дніпра. І пливе Дніпро широко, самою серединою України. Пливе коло Києва, Запоріжжя, аж лиманом вливається у Чорне море.

Так само і наша рідна, українська мова.

Як кожний повіт має свій потік і його допливи, так і кожда околиця має свою говірку української мови. По мові найлекше пізнаємо, до якого народу хто належить. Хоч не один вміє говорити і кількома мовами, але зі своїми дітьми розмовляє тільки своєю рідною мовою.

Одно село від другого вже різниться мовою і ношею. Се друге село має кілька таких слів, котрих тамто перше не має. Нехай прийде з другого села чоловік, хоч він і не скаже, звідки прийшов, то вже знають звідки він, бо пізнають це по деяким слові, або по наголосах.

— То були потоки! — сказав Славко.

— Влучно! А разом ціла околиця має свою говірку (діалект). Це вже ціла ріка. Одна говірка в деім різниться від другої. Скаже Гуцул: „Єк меш йти д'хаті“. А Бойко: „Легойко йди, дівойко!“ Лемко: „Кедь я коня поїв на Дунаю, брало дівча воду лем з краю, лем з краю“.

— Мені говорив один приятель, котрий їздив на прогульку човном по українських ріках, то він чимало наслухався усяких говірок.

— Підростеш, то й сам почуєш, Славку — сказав стрийко. Але слухай далше:

Друга ріка — то й друга говірка. На Закарпаттю над одною рікою кажуть „що“, над другою „шо“, над третьою „што“. І як всі ріки вливаються в Дніпро, так і всі говірки разом творять українську мову розговірну.

(Далі буде).

Страшний сон.

Малий Федько над досвідком
Зі сну пробудився
Й каже: »Мамо, мені в ночі
Страшний сон приснився!

Снилось мені, що я в Турка
Був перемінився...
— А чомуж це таке страшне,
Що ти аж збудився?

»Бо у сні я собі думав:
Щож я тепер вдію,
Таж я мови турецької
Ані в зуб не вмію!«

Мих. Кумка.

Забава в «Питання й Відповіді».

Такі забави в питання й відповіді — це дуже веселі забави, а часто виходять дуже дотепні. До цієї забави, що подаємо вам тут, треба приготувати 40 паперових карточок однакової величини. На 20 із них написати початки речень (підмети з придатками), а на інших 20 — окінчення цих речень (присудки з їх придатками). Тепер обі купки карток добре перемішати (кожну з окрема). Відтак один з присутніх читає картку за карткою — початок речення, а другий — кінець. Побачите, які смішні речення вийдуть із цього. Подаємо вам для приміру 20 таких речень:

1. Наша хата — вже досить стара.
2. Мої зшитки — всі як нові.
3. Панна Ганя — вчиться на університеті.
4. Мій товариш Ромко — співає «Куку, куку, чути в ліску».
5. Цибуля — витискає сльози з очей.
6. Батьків годинник — зі широкого золота.
7. Сестра Гануся — пише українську задачу.
8. Коза — обіла все листя на вишні.
9. Качка — проковтнула велику жабу.
10. Посікана вепровина — буде напхана в ковбасницю.
11. Оленка — запрошена до товаришок на вакації.
12. Івась — пішов до міста купити собі книжку.
13. Малий зайчик — пасеться в капусті.
14. Мій брат Володко — випхав убитого пугача.
15. Наш осел — задер хвіст і ревів: І я, ія, ія!
16. Двері в нашім покою — скриплять неможливо.
17. Наш паркан — помалювали на зелено.
18. Мого вуйка Олеся — взяли до війська.
19. Лесина книжка — має гарні образки.
20. Маленька малпа — вилізла на дерево.

Очевидно, що можна собі на цей зразок уложити й по 20 інших питань і відповідей. Отже бажаємо вам, любі читачки й читачі, веселої забави!

Таки так...

Ірочку маленьку
Люблять батько-ненька,
Бо вона цікава,
Жвава й дотепненька.

Раз каже до неньки
І сміється гоже:
— Я щось таке можу,
Чого ти не можеш!...

Питається ненька:
— Що ж таке, Ірусю?
Ірочка їй каже:
— А рости мамусю!...

Вуйко Тонцьо.

Цікаві відомости.

Франц Бровн, англійський вояк, був раниений в часі великої війни в голову так, що рана досягала аж до горла. Його одначе вилічили в шпиталі. Від тоді міг він курити папіроски так, що затикав папіроску в отвір загоєної рани на чолі, а дим випускав устами і носом, як це бачите на образку.

Гарбузи різні бувають на світі. Є маленькі-як яблочка, але бувають і великани. От прим. один огородник в Америці, Кляйберг, виплекав у своєму городі гарбуза, що важив 58 кг., а його обвід виносив два і пів метра. А скільки він зернят мусів мати!?

В 1793 році уродилася в місцевості Туркоанг у Франції дівчина, що мала лиш одно око посередині чола, щось на подобу мітичних старогрецьких Циклопів, про яких співає Гомер у своїй Одиссеї. Ця дівчина була зовсім нормально розвинена і жила 15 літ. Подібний «оказ» є тепер теж у Бразилії.

Є найрізніші роди спорту, а ще більше бувають всякого рода дивачні рекорди в спорті. От прим. живе в Англії один запалений грач у біярд (Генрих Левіс), що грає у «карамболя» носом, осягаючи рекордове число 46 пунктів одним тягом.

Подав *Михась Хомин* з Бразилії.

Нелегке завдання.

Ганя в кооперативі
Каже раз до крамаря:
За два сотики цукорків
Мішаних прохаю я!

А крамар лиш усміхнувся:
В мене, знай, часу нема —
Маєш тут ось два цукорки,
Та змішай собі сама!

Вуйко Тонцьо.

I. Цікаві питання:

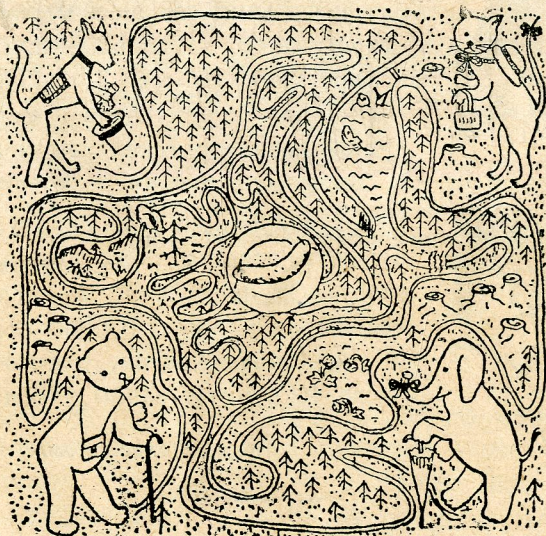
1. Як звалася перша стрільна зброя?
2. Хто відкрив Канаду і коли?
3. Відкіля взяли кубанські козаки?
4. Якого найдавнішого нашого поета знаємо по імені?
5. Як називався острів, на якому жив Робінзон Крузо?
6. Котре європейське море є найменше?
7. Хто є автором гімну: «Ще не вмерла Україна»?
8. Звідки пішла назва «БАНДУРА»?
9. Що таке — жереп?
10. Хто перехитрив 40 розбишак у «Казках 1001 ночі»?

Відповідьте на ці питання! Хто надішле найскоріше відповідь — той буде надрукований в газетці, в числі за жовтень.

Хто дістане кишку?

Кіт = Мурлика, Зельман песик,
Юмбо слон, й медвідь Бурмило
Вибралися раз до ліса —
В лісі пахло щось так мило.

Каже котик: «Запах кишки,
Ще й кровавої до того!»
В ліс веде чотири стежки,
Всі вузьенькі — лиш на одного.

Вибрав іншу стежку кожен
І пішли так, бо не знали,
Що один дійти лиш зможе —
Вільна стежка є одна лиш.

Хто зїсть кишку, вам цікаво —
Слонь, медвідь, чи пес, чи котик?
Тож шукайте, сміло, жваво,
Хто цікавай — до роботи!

Ярослав Вільшенко.

Діти з Укр. Захоронки на Галицькій дільниці у Львові.

Укр. Захоронка у Львові при ул. св. Софії, ч. 25 гуртує доволі значне число дітей з різних осередків. Побіч дітей найбільш бідних родин учащують до цього «передшкілля» також й діти найвизначніших наших людей. На світлині представлений дитячий гурток цієї Захоронки, що улаштував «Шевченкове Свято» в 1933 році.

В костюмах метеликів зліва: Нінка Мудриківна і Нуся Жмуркевич; по середині: Ірця Розумілло, а зправа: Іруся Ярошівна (довголітня приятелька і «слухачка» Світика) та Вірця Павликовська (та, що стоїть на кріселку). Вони на тім Святі вивели пречудовий «танок метеликів». Поруч Вірці Павликовській стоїть Юрчик Гунька, який прегарно на тім Святі декламував Шевченкові вірші.

»ЛІТАЮЧЕ ПЕРО«.

(Забава для малих дітей)

Діти сідають в коло. Одно з дітей бере перо якоїнебудь птиці, або легонький папірець, кидає його в повітря, й старається дмуханням задержати його якнайдовше у воздуху. Діти, що до них перо летить, мусять так уважати, щоби перо не впало на землю. Хто провиниться тут і не дмухне вчас — дає фант.

Два страшки і третий маленький.

Тихо. Нічка доокола. Хтось скрадається спровола, щось в соломі шелестить... Щось хрупоче у стодолі — на горі щось і на долі — Тихо! Що це? Тихо, цить!...

— Щось там є! — шепочуть миші. — Лізь! — говорить

киця киці. — Я полізлаб, та боюсь! Може там великий псисько, а може який вовчиько, або кріль, великий трусь!..

А в горі — там щур біленький, ще невчений, бо маленький — вчув, що хтось шепоче там... — Ні, не рушусь, бо боюся, бо в норі там спить матуся, а я тут на ловах сам...

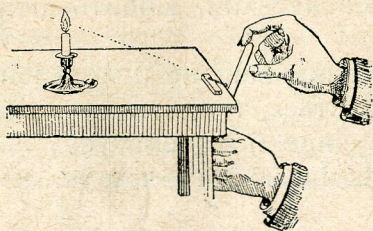
Одні одних налякались — і втікли — не зустрічались...

О. П.

Штучка з сірником.

Коли взяти шведського сірника та скоренько пересунути його крізь полум'я (в напрямку осередка полум'я), то сірник не займеться. Затеж — коли пересунемо сірник горішньою частиною полум'я — він займеться негайно.

Сірниками можна влаштувати одну штучку, яка вимагає лише трохи зручності. На столі, на два сантиметри від кінця, кладемо маленьку дощину, завгрубшки на сантиметер. На неї кладемо сірник похило, так, щоб одним кінцем прилягав до кінця стола. Потім, нахилившись у рівень стола, прилаштуйте нахилення сірника до осередка полум'я так, як це роблять при прицілюванні рушничею. Відтак притисніть до краю стола вістря столового ножа та, придержуючи його лівою рукою, відігніть вістря ножа й пустіть його. Воно вдарить у сірник і сірник — наколи приціл був правильний — полетить у полум'я. Коли сірник попаде в горішню частину полум'я — то займеться, а коли в осередок — то впаде по другому боці ліхтаря зовсім неушкоджений. Ану спробуйте виконати цю штуку!

Трафила коса на камінь

Прийшла раз кума Явдоха
До куми до хати:
— Паможіть мені, кумасю,
Пшениченьку жати...

— Ой, радаб я піти, кумцю,
Жать на ваше поле,
Колиж осет у пшеничці,
То руки поколе.

Прийшла зима. Тамта кума
Іде до Явдохи:
— Ой, позичте, кумцю люба,
Мені муки трохи.

Пішла кума до комори...
Згодом повертає
І до куми-сусідоньки
З жалем промовляє:

— Яб вам рада, кумцю, дати
Муки в обі поли, —
Колиж осет у мучиці
Дуже руки коле...

Михайло Кумка.

Марія Конопнічка.

Наш коник.

А наш коник, наш буланий,
Чистий, гарний і коханий,
Його грива блиском світить,
Він веселий, любить діти.

Тихо склонить він головку,
А та грива ніби з шовку,
І думає: От, хлопчина,
Яка добра конюшина!

Коник наш не полохливий,
Дасться гладити по гриві,
І сінце йому смакує,
Як Івась його частує.

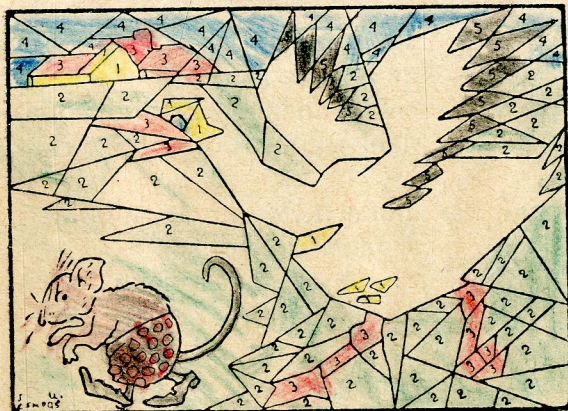
Як виростеш, хлопче милий,
Наберешся тоді сили,
Сядеш собі на сідельце
І поїдеш, моє серце!

Повезу тебе за гори,
Повезу за синє море,
Тай повернемось потому
В рідний край, до свого дому!

(Переспівав: Ю. III.)

Перед ким утікає мишка?

(Подали Михась і Влодко Хомини з Бразилії)

На отсім образочку помалюйте барвними олівцями місця означені ріжними числами — а тоді вийде докладний образ ворога маленької мишки.

Місця означені:

- ч. 1. замал. жовтою кр.
- ч. 2. » зеленою »
- ч. 3. » червоною »
- ч. 4. » синьою »
- ч. 5. » чорною »

А чи всі читали дуже інтересну книжечку Я. Вільшенка про
»МАНДРІВКИ МИШКИ-ГРИЗИКНИЖКИ по ЛЬВОВІ?»

Географічна лотерія.

До цієї гри треба мати дві торбинки, або дві пеперові коробочки. В одну торбинку вкидаємо 15 паперців, на яких виписані назви різних міст (на кожному паперці назва одного міста, пр: Львів, Київ, Вільно, Варшава; потім 15 паперців із назвами рік; 15 з назвами різних морей і вкінці 15 паперців з назвами гір. У другу торбинку вкладаємо 4 паперці: на одну з них написано слово — місто; на другому — ріка; на третьому — гора, а на четвертому — море. Кожний грач виймає з першої торбинки по одному паперці. Із другої торбинки витягає провідник забави один паперець. Коли паперець, витягнений із другої торбинки, має напис: місто, то тоді всі, що з першої торбинки витягнули паперець із назвою міста, дістають точку. І так продовжується. Вкінці обчислюється точки. Хто має найбільше точок, — дістає якусь настановлену нагороду.

Назви різних володарів.

Знаємо, що володарі різних країв мають різні назви. Подамо тут деякі. В старій римській державі звали володаря — імператор; в Греції — базілевс (Греки вимовляли: «васілевс»; від цього пішло наше Василь). Володар звався — цар (скорочене з цісар, як звався володар Австро-Угорщини й Німеччини, а досі ще зветься англійський король, цісарем Індії). Володар Марокка зоветься — султан. Таксамо звався й володар Туреччини. Володар Єгипту зоветься — кедів, а володар Абісинії — негус-негесті (себто: король королів). Володар Персії зоветься — шах. Індійські князі, над якими зверхником є король, як індійський цісар, зовуться — магараджі. Японський володар зоветься — теппо, хоча поза Японією зовуть його — мікадо, (що в дійсности значить «високі ворота»). Китайський цісар мав титул — «син неба».

Дитяча торговельна школа в Ліверпулі.

Неодно з вас, діти, бажає, — як доросте, — стати купцем. Може ні? А кілька то ви разів робили забаву в «крамницю». Одно з вас було тоді купцем, а інші приходили буцім то купувати в вас. Та певно ви й не думали, що така забаву, може бути обов'язковим предметом науки в школі. Мабуť чули вже про Ліверпуль, одно з найбільш торговельних міст в Англії. Ліверпуль зв'язаний густою сіткою каналів і залізниць — є заразom найбільшим у світі торговим бавовни. Оце й причина, що Ліверпульці найкращі купці на світі. І вони бажають, щоб їх діти були також добрими купцями. Тому міська рада Ліверпулю рішила, щоби в міських школах влаштувати малі крамниці, в яких діти вже з малечку підучувалися як слід торгувати та поводитися з покупцями.

І так малі Ліверпульці сидять у цих крамничках, насипають товар у мішки, важать, пишуть рахунки, ведуть купецькі книги й обслуговують покупців, а все те роблять під доглядом учителя. Сьо-

годні одні є купцями, а завтра стають покупцями. Так вони, як і покупці, можуть найкраще осудити: як треба обслуговувати гостей у крамниці. І не буде дива, як ті діти, коли переймуть від своїх батьків крамниці, стануть таксамо добрими, а може й кращими купцями від них.

Славця в дорозі.

Славця лялі добра няня,
Доглядає вже від раня,
Лялю возить, страх пильнує,
А часом подорожує.

Ось і нині наша Славця
Вже свою пращає мамцю:
»Люба мамцю, будь здорова,
Ми відїздимо до Львова!«

Мамця доню кличе їсти,
Славці мов не в слух ті вісти.
»Нехай мамця добре знає,
Що нас дома вже не має —

Ані Славці, ані лялі,
Ми відїхали вже далі!«
Мамці Славця »депешує«,
Мамця з сміхом все те чує...

Й дала їсти, коб здорова
Любій доні в кут — »до Львова«.

Степан Король.

Дивна птиця.

Вчисли мені всі домашні птиці, які знаєш! — каже учитель до Левця Незнайка на годині природи.

Левцю: — Курка, когут, качка, гуска, індик, ітеде...

— А щож це за птиця »ітеде«? — питає здивовано учитель.

Левцю: — Я не знаю, але в книжці було надруковано і т. д.

Малий філософ.

Бачиш, дістав ти кілька кляпсів від бабусі! Ти певне мусів заслужити на це! А боліло тебе дуже? — говорить вуйко Тонцю до свого молодого сестрінка Леся.

— Ні! — зовсім мене не боліло, бо бабця не має сили в руках.

— Ну, то чогож ти так верещав?

— Я так умисне кричав, щоби бабуся не думала, що мене не болить...

Добре пізнав.

Учитель: Якого роду є миш? — скаже мені Славко Грушка.

Славцю: Миш є мужеського роду!

Учитель: А то чому?

Славцю: Бо має... вуса!

Загадки.

Загадка складова (2 точки).

Ос — па — жу — Аль — го — стер — ко — че — во
— Фе — гра — пу — Чер — во — луб — но — зар
— пи — рес — рог — дір — блі — гун — гач — че —
пан — вук — льо.

З порозкиданих 28 складів зложіть 14 слів, яких кінцеві букви, читані від гори вниз, дадуть ім'я і прізвище славного українського письменника, що був також і народним учителем.

Значення висказів:

1. Домашня птиця.	8. Господарський знаряд.
2. Прилад до кермування судном.	9. Козацький полковник.
3. Рід гриба.	10. Хижа птиця нічна.
4. Гори в Європі.	11. купелева місцевість в Галичині.
5. Шкіряний пояс у Гуцулів.	12. Часть козацького одягу.
6. Інакше: неприятеľ.	13. Рід комах.
7. Мужеське ім'я.	14. Столиця Норвегії.

»Гра в доміно« (3 точки).

си	дім	рі	до	шко	ля	у	лав	шко	ли
дай	мо	ти	хо	ки	і	Гей	до	спі	шім
		по	сі	шко	ли				

З порозкиданих 12 кісток доміна зложіть заклик до школярів.

Укриті місцевости (1 точка).

(Уложили Ірка і Мирон Збудовські).

- На високім дереві сиділи три пташки: кос, їга і шпак.
- Як дідусь хоче файку закурити, то лиш кресалом зробить чер-чер і вже закурив.
- Левко бродив по воді за раками і зловив жабу.

Загадки (2 точки).

1) Маю зуби — не кусаю,
Маю голос — не співаю;
Як рушаюсь — пил летить,
В сонці вістря все блестить? | 2) Вона є з заліза, остре вістря має,
Тай її з волосся дівча заплітає,
А як втратить одну букву —
В повітрі літає? |
|---|---|

Переставка букв (1 точка).

(Уложили Ірка і Мирон Збудовські).

Переставте слово »РІКА« в той спосіб, щоби вийшли такі 4 нові слові:
1. Ім'я дівчинки. 2. Місто в Африці. 3. Рибяче насіння. 4. Рід очей.

Писані ребуси (1 точка).

Мі 100. — Ціс 100 m². — Ві 3. — 100 вп. — $\frac{\text{ОШ}}{\text{ва}}$ — Со $\frac{1}{2}$ ка.

Загадочні візитівки (2 точки).

(Уложив Анатоль Вовк).

К. Улюзон

О. Гельмут

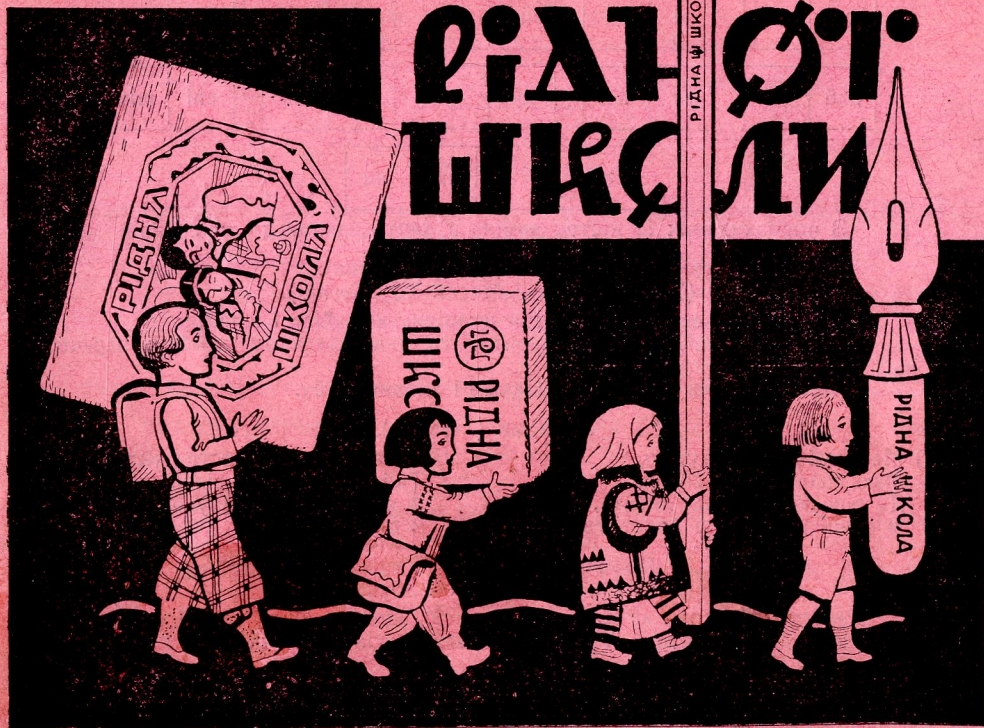
Хто є ці два добродії?

„СВІТ ДИТИНИ“ виходить раз у місяць
вобемі 32 сторін друку.

Умови передплати на рік 1934/35: В краю річно 5 зл.
Для Америки й Канади 1 доляр; для Чехословаччини 25 кор.;
для Румунії 125 лейв річно.

Адреса Редакції й Адміністрації: **Львів, ул. Зіморовича 3.**
Конто П. К. О. Львів, ч. 503.330

КУПУЙТЕ ТОВАРИ РІДНОЇ ШКОЛИ

Пишіть перами та олівцями й užívайте радирок марки
»Рідна Школа«. Вони добрі й дешеві. **Жадайте товарів марки**
»Рідна Школа« в кожній кооперативній чи прив. крамниці.
Адреса головн. складу: Гуртівня кооп. »Рідна Школа«, Львів, ул. Зіморовича Ч. 22.
Ч. телефону: 77-52 і 90-86. П. К. О. ч. 500.807.